

Diagnostisch interview, STiP 5.1

Functioneren van het Zelf.

Element 1: Identiteit

1.1. Eigenheid/begrenzing

Cliënte zegt dat ze het heel moeilijk vindt om iets van zichzelf te vinden. Ze heeft niet een duidelijk beeld van wie ze is; zegt ook nooit zo met zichzelf bezig te zijn geweest. Ze noemt haar ex en haar familie in het verleden veel negatieve dingen over haar zeiden. Ze weet daardoor niet meer goed wie ze verder nog is. Ze noemt als eigenschappen dat ze graag naar anderen luistert, een doorzetter is, ... dat is het wel zo'n beetje zegt ze. Ze kent gevoelens van leegte; zonder duidelijk zelfgevoel, of een zelfgevoel dat vooral gecentreerd is rondom negatieve eigenschappen. Ze beschrijft dat er problemen zijn met begrenzing, dat ze te makkelijk in de huid van de ander kruipt (bijvoorbeeld met emoties). (score 3).

1.2. Eigenwaarde/-waardering

Ze is niet tevreden met zichzelf. Ze wordt "niet blij" wanneer ze zichzelf in de spiegel ziet, ze komt zichzelf letterlijk liever niet tegen. Een goed gevoel kan helemaal verdwijnen als ze met zichzelf wordt geconfronteerd. Het is een soort van teleurstelling, een triest en verdrietig gevoel over zichzelf. Afkeer van zichzelf is te sterk uitgedrukt. Tegelijkertijd is er ook een wetenschap dat het niet zo is, en probeert ze de strijd met zichzelf aan te gaan. Ze kan de inhoud van haar negatieve gedachten niet goed verwoorden, het blijft bij een diffuus gevoel, welke ze ook in algemene termen verwoordt. Het negatieve gevoel over zichzelf kan wisselen, in die zin dat ze zichzelf enigszins er van af kan leiden zodat ze het in mindere mate ervaart. (score 2).

1.3. Emoties

Qua emoties kan ze boosheid of verdriet ervaren. Zaken van buitenaf kunnen vergroot binnen komen (bijvoorbeeld documentaires of nieuws op de TV). Ze beschrijft dat verschillende emoties heel intens kunnen zijn, dat het haar kan overspoelen. Er zijn sterke gevoelens van wanhoop of teleurgestelde boosheid, vooral als het over haarzelf gaat. Wanneer ze niet voldoet aan strenge normen die ze zichzelf stelt. Er zijn geen gevoelens van agressie of haat. Er lijkt sprake te zijn van een constante dysthyme ondertoon, maar het laatste jaar ervaart ze tevens stemmingswisselingen. (score 3).

Element 2: Zelfsturing

2.1. Doelen

Ze heeft zichzelf de laatste tijd niet veel doelen meer gesteld, anders dan "aan mezelf werken". Dat is niet alleen een belangrijk doel voor zichzelf, maar ook voor haar omgeving. Voor het overige is ze "zoekend", weet even niet meer welke kant ze op moet. Ze kent zichzelf ook als iemand die het stellen van doelen als een druk ervoer - met een angstig gevoel. Ze deed alles wel, maar het laatste jaar is ze het spoor kwijt en weet ze ook niet goed hoe ze de draad om richting te vinden weer moet oppakken. Toch is ze zelfsturend genoeg in de dagelijkse bezigheden, maar ook hier met een angstige ondertoon (het kan beter, je doet het niet goed genoeg). (score 2).

2.2. Streefniveau

Haar persoonlijke maatstaven hebben betrekking op "respect hebben", "luisteren en tegelijkertijd jezelf zijn". Dit wil ze overbrengen op haar kinderen. Echter, het is een ideaalplaatje dat ze zelf niet goed weet te verwezenlijken. Ze lijkt zichzelf hoge eisen te stellen, maar weet het ook niet zeker. Het blijft wat in algemene termen. (score 2)

2.3. Zelfreflectie

Ze formuleert overwegend wat diffuse ideeën over zichzelf. Ze beschrijft mentale zelfreflectieprocessen die enigszins vertraagd verlopen, en waar ze ook niet goed zicht op heeft. Er gebeuren veranderingen in haar functioneren, maar ze ziet haar eigen aandeel niet. (score 3)

Interpersoonlijk functioneren.

Element 3: Empathie

3.1. Begrip ander

Ze merkt dat haar afstemming op anderen "vanzelfsprekend" is, ze hoort het van anderen terug dat ze goed kon aanvoelen in een gesprek. Haar eigen gedachten in de vorm van wantrouwen naar de ander kunnen haar vermogen tot empathie belemmeren. Vooral wanneer anderen iets positiefs over haar zeggen kan ze dit niet geloven. (score 1).

3.2. Perspectieven

Ook is ze in staat om meningen van anderen die afwijken van de hare te waarderen. Ze wordt door haar partner wel eigenwijs en koppig genoemd, maar het past niet goed bij haar zelfbeeld. Hoewel ze zichzelf ook geen meeloper zou willen noemen. (score 0).

3.3. Impact

Voor wat betreft de impact van haar eigen gedrag kan ze onzekerder zijn. Ze kan te voorzichtig zijn, krijgt het advies om korter en directer te zijn. Tegelijkertijd is ze zich bewust van haar onzekerheid in deze interacties. In het verleden is tegen haar gezegd dat wat ze voelde "niet kon,

of niet klopte". In haar volwassenheid heeft ze geleerd dat ze wel degelijk een eigen mening of gevoel heeft, maar kan hier vanwege de ervaringen van vroeger nog wel onzeker over zijn waardoor ze voorzichtig is en de neiging heeft haar gedrag steeds aan de ander uit te leggen. (score 0/1).

Element 4: Intimiteit

4.1. Verbondenheid

Cliënte heeft vriendinnen, kent vriendschappen. Vrienden zeggen dat ze de neiging heeft om zaken voor zichzelf te houden, zelf op te lossen. Met haar nieuwe partner kwam ze er achter dat ze weinig deelde. Ze voelt zich met hem verbonden, maar is onzeker over zichzelf. Haar neiging is om alleen te zijn, zich terug te trekken op zichzelf. Desondanks is ze in staat om langdurige betekenisvolle relaties aan te gaan; ze hoeft een vriendin niet per se vaak te zien, maar de vriendschap wordt door beide als heel dichtbij ervaren. (score 1).

4.2. Nabijheid

Haar partner mag ook heel dichtbij komen, ze kan ook anderen dichtbij laten komen. Desondanks kan ze angstig worden als ze het niet helemaal vertrouwt, of als ze te veel negatieve gedachten over zichzelf creëert. Haar vermogen tot nabijheid lijkt op en neer te gaan, waarbij angstigheid en veilige betrokkenheid elkaar afwisselen. Ze constateert bijvoorbeeld dat het wel goed gaat tussen haar en haar partner, maar gelooft er nog niet goed in, is dan geneigd daar in zichzelf over te gaan nadenken, en dan overvallen worden door een gevoel dat ze niet voldoende genoeg is. (score 2?).

4.3. Wederkerigheid

Ze zegt goed met anderen te kunnen samenwerken - houdt veel rekening met de inbreng van anderen. Lijkt in de samenwerking te weinig haar eigen stukje in te kunnen brengen, "alles is wel prima". Ze werkt coöperatief mee, maar heeft moeite met samenwerken. Laat echter niet over grenzen heenlopen - ze zegt wel 'nee', maar niet snel wat ze er in positieve zin van vindt (score 1).

Op basis van dit interview is er een duidelijk verschil voor wat betreft het niveau van functioneren van het zelf, en het niveau van interpersoonlijk functioneren. Het eerste kan, volgens het Alternatieve DSM-5 model voor persoonlijkheidsstoornissen, worden geclassificeerd met overwegend "matige beperkingen (niveau 2) tot ernstige beperkingen (niveau 3), en het tweede met overwegend "geen (niveau 0) of licht disfunctioneren (niveau 1) Cliënt voldoet hiermee overigens wel aan het A-criterium van de DSM-5, deel III. Mits voldaan aan de overige algemene criteria is er sprake van een persoonlijkheidsstoornis in algemene zin.

Het valt in het interview op dat ze in zeer grote mate zich afstemt op de ander, vanuit zichzelf erg onzeker is over haar kunnen en over haar eigenheid waardoor de interactie met de ander bepaald kan worden. Bij navraag is er geen sprake van somberheid; ze is van zichzelf een rustig en wat teruggetrokken iemand. Eerst de kat uit de boom kijken.